

Január 2015

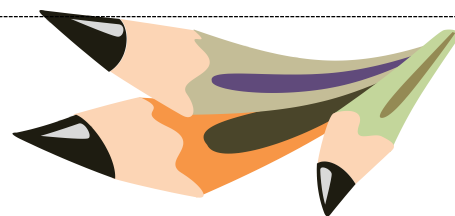
CERUZKY

vo svete

Časopis pre slovenské deti žijúce v zahraničí

Ahoj milá kamarátka,
ahoj milý kamarát,

som ceruzka Zuzka a spolu s mojimi kamarátkami ceruzkami som pre teba pripravila prvé číslo nášho časopisu. Pomáhali mi deti a pani učiteľky z vyučovania slovenčiny zo slovenských vzdelávacích centier v zahraničí. Témou nášho prvého čísla je **Advent a Vianoce**. Nájdeš tu reportáže o tom, ako slovenské deti privítali Mikuláša, kto nosí deťom vo svete na Vianoce darčeky a ako prežívajú Vianoce deti, ktoré žijú v zahraničí. **Mikuláš** mal tento rok naozaj veľa práce. Kde všade bol? Bol na Islande, vo Francúzsku, Dánsku, Írsku, Anglicku, v Nemecku, dokonca zaletel až do Ameriky a Kanady. Prečítaj si o tom, ako ho tam deti privítali a čo všetko pre neho pripravili.

V rubrike **Fotopríbeh** je záznam z vianočného divadelno-hudobného pásma Betlehemská hviezda, ktoré pripravili deti v Mníchove. Zapoj sa do súťaže a pošli nám do redakcie príbeh, ktorý napíšeš podľa týchto fotografií.

V rubrike **Zápisník cestovateľov** sa zoznámiš s mojimi kamarátmi Jankou a Matkom, ktorí sa pripravujú na svoju veľkú cestu okolo sveta. Dozvieš sa, odkiaľ prišli. A kam sa chystajú? No predsa do sveta, k slovenským deťom vo svete. O tom, čo všetko tam uvidia a zažijú, nám vždy aj napíšeš.

V rubrike **Zvuková pohľadnica** pripravila teta Inga reportáž o tom, ako sa na Vianoce pripravujú slovenské rodiny v Mníchove.

Čo patrí na Štedrovečerný stôl na Slovensku? To sa dozvieš v rubrike **Medzinárodná kuchyňa**, kde začíname Slovenskom.

V časopise nájdeš príbehy na čítanie, úlohu: napísať príbeh, obrázky na vymalovanie, hádanky a doplňovačky.

Pri čítaní a riešení úloh Ti prajem veľa zábavy

ceruzka Zuzka

a šéfredaktorka Jarmila Buchová

OBSAH:

FOTOPRÍBEH

Betlehemska hviezda 4

TÉMA ČÍSLA: Advent a Vianoce vo svete 6

MIKULÁŠ medzi deťmi:

Birmingham, Anglicko 13

Dublin, Írsko 16

Londýn, Veľká Británia 19

Mníchov, Nemecko 20

New York, USA 24

Paríž, Francúzsko 25

Reykjavik, Island 27

Stockholm, Švédsko 30

Kanada 31

ZÁPISNÍK CESTOVATEĽOV

Prvé stretnutie 32

Cestovatelia sa predstavujú 33

MIKULÁŠ VO SVETE

ZÁPISNÍK CESTOVATEĽOV

ZVUKOVÁ POHLÁDNICA

Vianoce v Mníchove 35

MEDZINÁRODNÁ KUCHYŇA

Štedrovečerný stôl - Slovensko 37

FOTOPRÍBEH

Vianočná hviezda

Deti z vyučovania slovenčiny v Mníchove pripravili divadelno-hudobné pásmo Betlehemska hviezda. Pozri si fotografie a napíš podľa nich príbeh o narodení Ježiša (min. 100 slov).

Čítanie z Biblie – proroctvá o narodení Spasiteľa

Márii sa v noci zjavil anjel a povedal jej o narodení

Stretnutie Márie a Alžbety

Jozef a Mária idú do Betlehema

Stretnú pocrstného, ktorý požičia Márii osla

Jozef a Mária hľadajú nocľah

Všetky hostince sú však plné

FOTOPRÍBEH

Mária je smutná. Nikto nemá voľnú izbu.

Nakoniec môžu prespať v maštali medzi zvieratami.

Na oblohe sa zjavila hviezda. Ovečky sú veľmi nepokojné.

Pastierom sa zjavil anjel a zvestoval im radostnú zvesť.

Spasiteľ - Ježiš Kristus sa narodil.

Ježišovi sa prišli pokloniť pastieri a aj traja králi z východu.

Pripravila: Jarmila Buchová

TÉMA ČÍSLA: ADVENT A VIANOCE:

Advent začína 4 nedele pre Štedrým večerom. Rodiny si urobia spoločne (alebo kúpia v obchode) adventný veniec na stôl so 4 sviečkami. Je to veniec z vetvičiek ihličnatého stromu – z **čečiny** – ktoré sú ozdobené podobne ako vianočný stromček. Každú nedeľu sa zapáli na adventnom veci jedna sviečka. Deti podľa toho vedia veľmi presne určiť, kedy bude Štedrý večer a darčeky.

Adventný, vianočný kalendár dostávajú deti prvý decembrový deň. Vianočne kalendáre majú 24 dvierok, pre každý kalendárny deň decembra – až po Štedrý večer. Vymysleli ho preto, aby sa deťom uľahčilo čakanie a počítanie zostávajúcich dní do Vianoc. V obchodoch sa predávajú čokoládové kalendáre a aj kalendáre s rôznymi hračkami. Veľa mamičiek pripravuje kalendár pre svoje deti doma – vo forme 24 vrecúšok, krabičiek alebo balíčkov, alebo aj ponožiek.

Sv. Mikuláš – 6.12. – bol syn bohatých rodičov a pomáhal chudobným. Tým najchudobnejším dával do okna peniaze

a rady. Prečítaj si v ďalších kapitolách o tom, ako oslavovali slovenské deti Mikuláša vo svete

Sv. Martin – 11.12.- bol vojakom v jazdeckom pluku. Bol ku všetkým láskavý a dobrý – aj ku sluhom, chudobným a žobrákom. Rozdal každému všetko, čo mal – jedlo, oblečenie, peniaze. V jeden studený decembrový večer v roku 339, keď sa vracal domov na koni, stretol pri ceste žobráka, ktorý sa celý triasol od zimy. Keďže Martin už nemal žiadne peniaze a ani zvyšné oblečenie, zosadol z koňa a roztrhol svoj plášť na polovicu. Jednu polovicu si nechal a druhu daroval žobrákovi. Neskôr sa stal kňazom a potom aj biskupom. Zvyčajne vtedy prvýkrát sneží: „Martin príde na bielom koni“.

24.12. Štedrý večer – štedrá znamená bohatá, niekoľko jedál na stole. Začiatok Vianoc. Podrobnosti v rubrike Medzinárodná kuchyňa.

Kto nosí vo svete darčeky pod stromček?

Na Slovensku nosí na Vianoce deťom darčeky **Ježíško**. Ale nie všade je to tak.

- V **Anglicku** sa volá **Father Christmas**. Vyzerá ako Santa Claus
- V **Írsku** ho zvyknú deti volať **Santy**.
- V **Nemecku**, deti dostávajú darčeky od **Christkind** (Ježíško)
- Vo **Francúzsku** je zas známy ako **Pere Noel**.
- Vo **Švédsku** je to **Jultomten** alebo **Tomten**. Jultomten nosí so sebou veľké vrece, ktoré ťahá po snehu a je samozrejme plné vianočných darčiekov.
- V **USA** a **Kanade** nosí darčeky **Santa Claus**. Priletí na strechu domu na saniach, ktoré ťahá osem lietajúcich sobov a cez komín ich prinesie pod stromček. Darčeky dostávajú deti až ráno 25.12.
- **Na Islande** nosia darčeky **vianoční škriatkovia z hôr**. Je ich 13 a prvý schádza k ľuďom 13 dní pred Vianocami. Darčeky nechávajú na parapete. Niektorý kradne lyžičky, iný hrnce, niektorý trieska dverami...

Doplň c-z-s. Výraz nakresli:

...viečka	o...doba	mesia....	hvie...da	...nehuliak
venie...	...ibul'a	ce...nak	...von	cen...úl'
rukavi...a	námra...a	...eno	poľadovi...a	...tromček

Doplň č-ž-š. Výraz nakresli:

dar...eky	ihli...ie	ve...era	ma...ľa	jasli...ky
...ál	či...ma	...álka	srdie...ko	...ajník
...okoláda	..kriatok	sánkova...ka	...alát	kolá...e

TAJNIČKA

1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								

1. Narodil sa v Betleheme. Aké je jeho meno?
2. Podobný ako cibuľa. Niektorý ho jedia na Vianoce spolu s oblátkami a medom.
3. Produkt včiel.
4. Teplé tekuté jedlo – vývar z mäsa alebo zeleniny.
5. Na oblohe žiarila Betlehemska
6. V krabiciach od vianočným stromčekom sú....
7. Kresťania sa tam idú pomodliť.
8. Druh ryby, ktorý sa je najčastejšie na Vianoce.

Pripravila: Jarmila Buchová

NARODENIE JEŽIŠKA Vymal'uj obrázok:

Emilia, 7, Mníchov

ZIMA: Nájdi 10 rozdielov a rozdiely pomenuj.

Emilka, 7, Mníchov

Nájdi všetky slová:

X N
C D
É E A V
F N R G
Ó Ť C Č B W
Ó A Ú E Á Q
Q D N Ň S C O N N L K E P Š L Í É B Ô E
Ř H W I V M Q C J Ř Y Ř E É S T J D P T
K Í L I I S N E H U L I A K Ú L Č Ó
X G A K T Z L R Á B Í Í D Í P E
É T U R F E I C U K R Í K Y
K L O L Ť D T L G Á Ď G
O Y Á M Á W Á V I A N O C E
H L Š Č R Ā Ň G E U S Š Ý Ā
S I L V E S T E R K A P O R Ô W
J É Í Č K É U E P A Ú L I R
K É Ú I Š Ô H Ú Š D Ž T D Z
H C Ž F Ú Ť F H C P
Ó A O Á C P W Ú
T I V É

ANJEL
CENCÚL
CUKRÍKY
DARČEKY
KAPOR
MIKULÁŠ
SILVESTER
SNEHULIAK
STROMČEK
SVIATKY
VIANOCE

Autori: Dana Klampárová
a Dagmara Smalley

HÁDANKY:

Letia, letia hviezdy biele,
z mnohých čipiek tkané celé.
Plno je ich na stráni.
Chytiš – voda na dlani.
Čo je to?

Visí tisíc nosov,
nekosia sa kosou,
oddávna až dosiaľ
slniečkom sa kosia
Čo je to?

Nemá ruky ani nohy,
Nemá oči ani nos –
A maľuje celú noc.
Čo je to?

Je to voda,
a predsa sa dá
nosiť v košíku.
Čo je to?

Čudné perie z neba padá,
skryje stromy, chodník,
autá.
Teplým plášťom halí sady
a deti ho majú rady.
Čo je to?

Stojí stojí pri dome,
V snehobielej
nádhre.
Usmieva sa veru hej,
Metla v ruke
snehovej.
Čo je to?

Hlavu dvíha po
oblaky, čiernym
prstom čmára, ako
maják vedie vtáky,
ľúbi kominára.
Čo je to?

Rohy má,
a nie je zviera,
noc čo noc
si svet obzerá.
Čo je to?

Odpovede: mesiac, ľad, snehuliak, mráz, cencúle, sneh, komín, snehové vločky,
Zdroj: <http://www.alinka.sk/c/detske-hadanky-3-13140.html> (online, 3.1.2015)

TAJNÍČKA

1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

1.

2.

3.

4.

5.

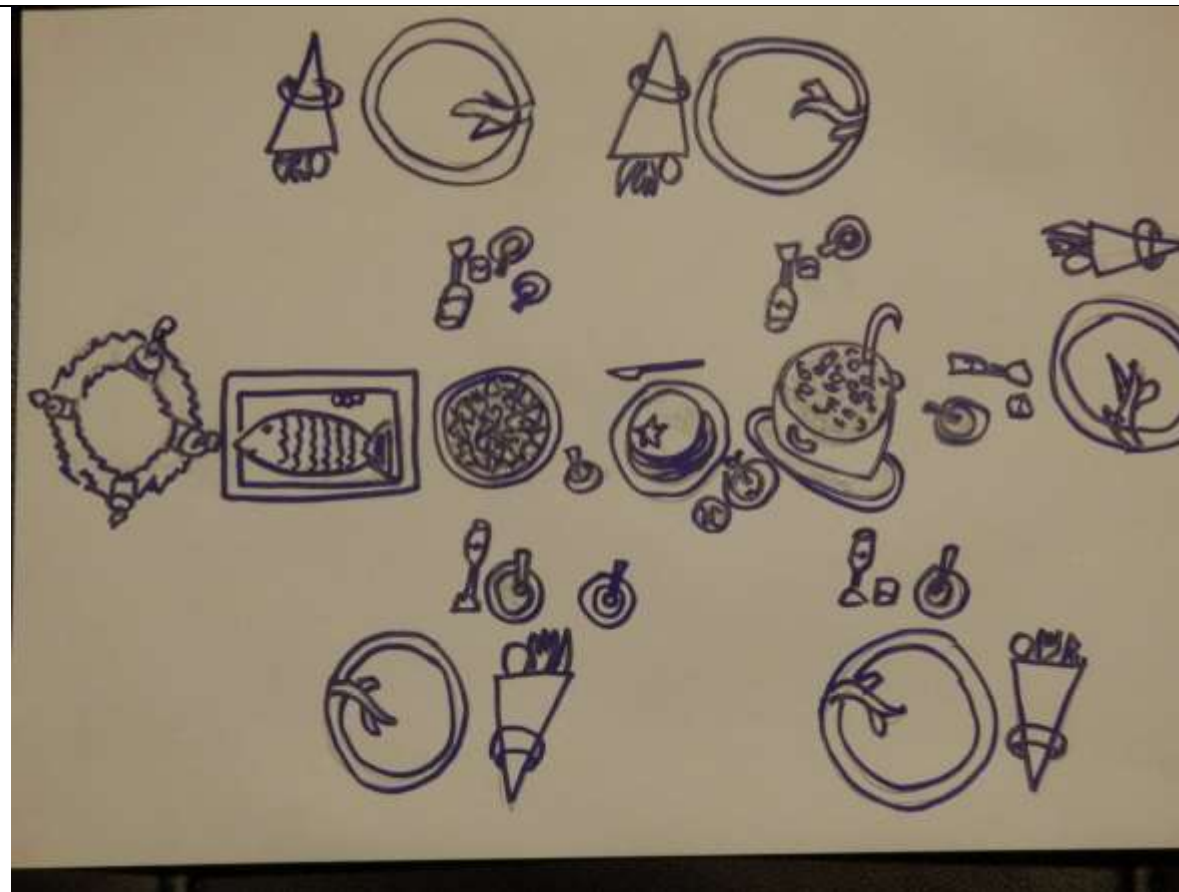
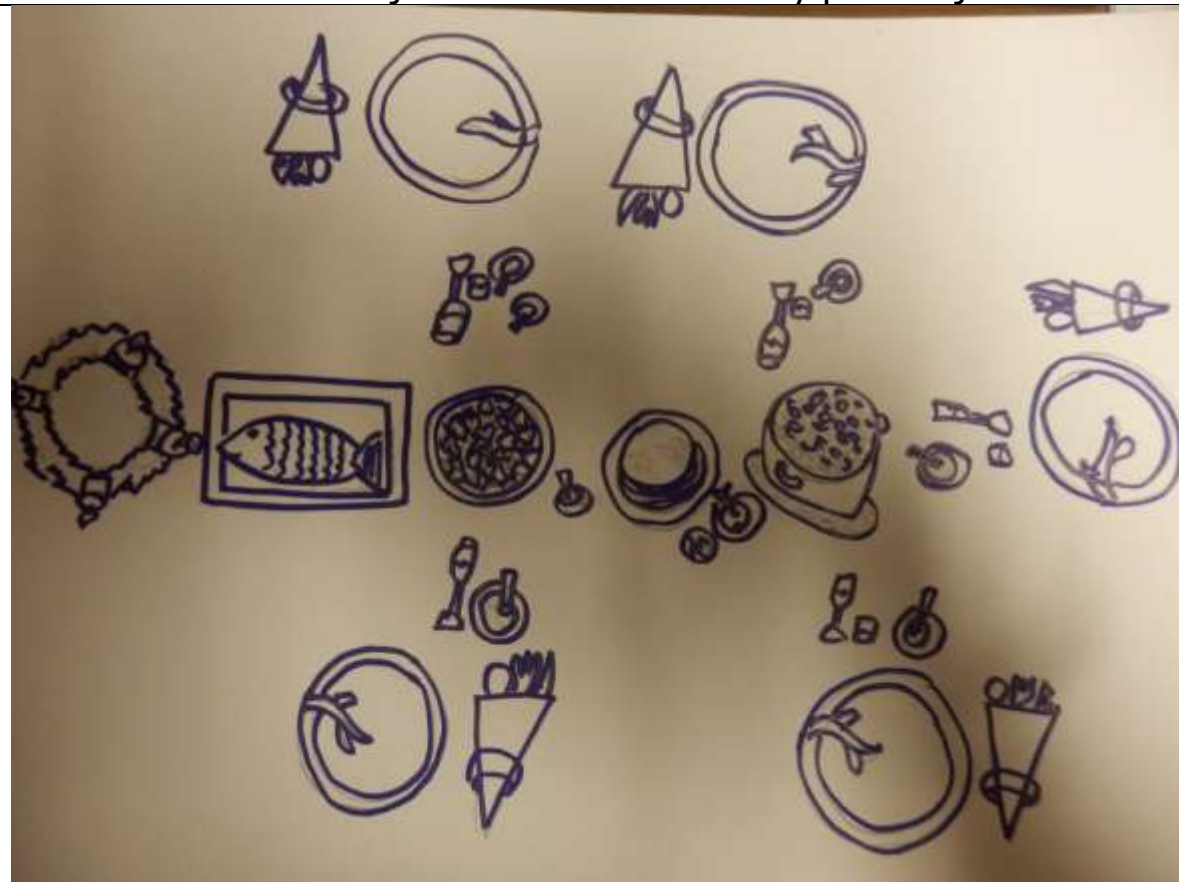
DETSKÁ SUDOKU

1		3
		2
	3	

Melissa, 5, Island

ŠTEDRÁ VEČERA: Nájdi 10 rozdielov a rozdiely pomenuj.

Romanka, 8, rokov, Mníchov

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V BIRMINGHAME

Ahojte milí kamaráti!

Volám sa včielka Vierka.

Pochádzam z ďalekého Anglicka
a bývam tu v meste Birmingham.

Naše detičky tu chodia každú druhú sobotu
do slovenskej školy a škôlky.

Dokážete nájsť na mape kde bývam?

V škôlke máme Včeličky, tie sa s pani učiteľkou hrajú s hračkami,
kreslia veselé obrázky, čítajú si, spievajú, tancujú a vyrábajú
krásne predmety.

Do školy chodia už staršie deti Včielky, ktoré sa učia aj čítať a písať po slovensky. Spoznávajú krajinu v ktorej sa narodili, alebo sa tam narodila ich mamička alebo otecko. Táto krajina sa volá Slovensko.

Mikuláš

Jednou z tradícií, ktorú deti na Slovensku majú veľmi radi je príchod svätého Mikuláša, a preto aj naše deti v Anglicku oslavujú tento sviatok. Včielky a Včeličky si s pani učiteľkami na Mikuláša pripravili program, s ktorým vystúpili pred svojimi rodinami a kamarátmi.

Deti zo škôlky sa predstavili s krásnym príbehom o medved'och, ktorí zaspali v lese a snehové vločky ich prišli zobudiť.

Zaspievali pieseň Snehová vločka a zarecitovali básničku o macovi Mišovi.

Školáci zaspievali pieseň Vianoce, Vianoce, ktorú napísal Peter Nagy (slovenský spevák)

a zarecitovali básne od Pavla Štefánika (slovenský spisovateľ)- Kamarát rok a Milujeme Mikuláša.

Pred Vianocami sme si spoločne ozdobili vianočný stromček.

Včeličky vyrábali anjelikov a vianočné gule, ktoré si zavesili na vianočný stromček. Ozdobili si medové perníčky a neskôr za odmenu aj zjedli. Zatancovali si a zaspievali s pani učiteľkami a popriali si krásne sviatky

Pred príchodom Vianoc, najkrajšieho sviatku v roku, si moje kamarátky Včielky na vyučovaní ozdobovali perníčky, ktoré im upiekli ich mamičky, vyrábali Mikulášov a dokonca aj vlastný kalendár na rok 2015 s ich obrázkami

Takto sme u Mikuláša recitovali a za odmenu sme dostali štedré balíčky.

<http://www.slovak-club-birmingham.org/>

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V DUBLINE

Írsko je krajina ako každá iná. Ľudia žijú v domoch, vtáčatá na stromoch a na zemi rastie krásna zelená tráva. Preto niektorí ľudia hovoria o Írsku ako o zelenom ostrove. Áno, Írsko je ostrov, teda ak by ste sem chceli prísť na návštevu, tak musíte priletieť lietadlom, alebo priplávať na lodi. To mi ale pripomenulo, že sme sa 6. decembra zabudli spýtať deduška Mikuláša, ako sa k nám dostal. Presne tak, aj tohto roku navštívil Mikuláš všetky deti, ktoré sa vo voľné soboty chodia učiť do Vzdelávacieho centra pre slovenské deti v Írsku. No nevadí, skúsime sa ho to spýtať o rok. Keďže 6. december pripadol tohto roku práve na sobotu, kedy bolo vyučovanie, po triedach a chodbách sa od rána nehovorilo o ničom inom, len "... kedy ten Mikuláš už dorazí..."

Pominulé roky prišiel "deduško v červenom" až po skončení vyučovania, no tentoraz sa rozhodol navštíviť deti priamo na vyučovaní - asi sa chcel presvedčiť, že ozaj poslúchajú pani učiteľky ;-).

Určite bol milo prekvapený - veď žiaci ho privítali buď básňami, piesňami a poniektorí mu aj čo - to prečítali a Tomáško zo 4.A si dokonca do školy priniesol aj gitaru, aby Mikulášovi na nej mohol zahrať. Prekvapenie si pripravili aj naši druháci. Po tom, čo Mikulášovi predviedli svoje básničky a pesničky, za ktoré boli obdarené sladkým balíčkom, zaspievali mu všetci spoločne pesničku, ktorú sa naučili spolu s televíznou Bambul'kou. Mikulášovi sa pesnička o zázračných slovíčkach prosím a ďakujem veľmi páčila.

Tomáš, 4.A

Po návšteve všetkých tried tento milý deduško nezabudol ani na súrodencov a kamarátov našich žiakov a odobral sa do telocvične, kde obdaroval aj ich. Vyučovanie sa skončilo, no neznamenalo to koniec zábavy - práve naopak.

Hudobná skupina Gremmy

Tú pravú predvianočnú veselicu odštartovala hudobná skupina „Gremmy“ koledami pre všetkých prítomných.

Nasledovali súťaže, tanec a pochutnávanie na dobrotách, ktorými prispeli aj naši šikovní rodičia!

Atmosféra bola výborná, dúfajme len, že v takom peknom počte a dobrej nálade sa stretneme aj o rok!

Atmosféra bola výborná

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V LONDÝNE

Detský folklórny súbor Sovička

Tanečný súbor Morena

Aj v tomto roku, dňa 6. decembra 2014, **Slovenská škola a škôlka v Londýne** v spolupráci s Veľvyslanectvom SR v Londýne (Veľká Británia) zorganizovali pre detičky sviatok svätého Mikuláša. O zábavu sa postarali malí tanečníci detského folklórneho súboru Sovička a tanečníci folklórneho súboru Morena. Pásmo vianočných kolied a vinšov si pripravili deti Slovenskej školy. Nechýbali ani dielne, kde si deti mohli vyrobiť vianočné ozdoby, či vyzdobiť medovníčky. Všetci si mohli pochutiť na výbornej kapustnici a koláčikoch.

Deti zo Slovenskej školy v Londýne

Fotili sme sa aj s čertom.....

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V MNÍCHOVE

Advent a Vianoce sú v Nemecku, tak ako aj na Slovensku, veľmi významným sviatkom. Nemecké deti sa pripravujú na Vianoce naozaj veľmi intenzívne – vyrábajú sa adventné kalendáre, lampióny na Martinský lampiónový sprievod, organizujú sa večierky, víta sa Mikuláš – akcie sa organizujú na mnohých miestach: v škole, v družine, na hudobnej, v športovom klube, v rámci mesta a mestských častí.

Aj slovenské deti v Mníchove privítali **v sobotu 6.12.2014 Mikuláša**. Na SKM v tomto roku prišlo viac ako 80 detí. Pripravili si pre neho program s básničkami a pesničkami. Za odmenu im Mikuláš priniesol balíčky plné sladkostí. Mikuláš mal aj pomocníkov – jedným z nich bola aj naša pani učiteľka Ivka.

V Nemecku je tradícia vianočných divadielok o narodení Ježiška. Preto sme sa aj my – v rámci vyučovania slovenčiny - rozhodli urobiť tento rok po prvýkrát naše slovenské vianočné divadielko. Pani učiteľka Jarka oslovila pána režiséra a scenáristu Vlada Moresa zo Žiliny, ktorý nám poskytol scenár hry Betlehemska hviezda. Ujo Vlado - veľmi pekne ďakujeme. Pani učiteľky nám rozdelili úlohy a začali sme skúšať. Celé divadielko sme medzi jednotlivými obrazmi poprepájali slovenskými koledami. Pani učiteľka Ivka nás pri speve kolied sprevádzala na klavíri. Slovenské koledy zahráli aj deti – Romanka zahrála na flaute, Riško a Andy na saxofóne a Borisko na klarinete. Riško s Borisko zahráli na fujare pesničky, ktoré ich naučil náš pán maliar a hudobník Janko Mráz, ktorého deti volajú dedko Mráz.

Príprava scény

Skúška fujaristov

Koledy na flaute

Detský vianočný večierok

Práce sme mali naozaj dost' – skúšky divadla, spevu, maľovanie kulís a príprava kostýmov. S divadlo-hudobným programom Betlehemska hviezda sme vystúpili na detskom vianočnom večierku, ktorý organizoval SNKK v slovenskej reštaurácii U Ivaškových v Echingu v nedeľu 14.12.2014. Prišli naši rodičia, starí rodičia, súrodenci a kamaráti. Reštaurácia s kapacitou 100 ľudí bola obsadená d posledného miesta. Pred vystúpením sme boli všetci veľmi nervózni a mali trému – no už po prvých vetách všetky naše obavy opadli. Zvládli sme to na výbornú. Po predstavení nasledoval potlesk. Záznam z divadla si môžete pozrieť v rubrike: FOTOPRÍBEH na s. 4.

Nácvik kolied s pani učiteľkami Ivkou a Jankou

Koledy sme si spolu s rodičmi zaspievali pred začiatkom divadla

Koledy na saxofóne zahral Riško

Rozfuk na fujare v podaní Boriska

Divadlo Betlehemska hviezda

Poklona ešte raz

Chlapci hrali a dievčata tancovali

Záverečná poklona

Vianočné detské ľudové dielne

V sobotu 21. decembra 2014 sme sa tak, ako každý mesiac zišli v priestoroch SKM v Mníchove na slovenských detských ľudových dielňach. Tentokrát sme mali tému Vianoce.

Deti pripravovali:

- vianočné pohľadnice,
- ozdoby na stromček,
- servítkovou metódou ozdobili vianočné gule na jedličku
- ozdobovali a jedli perníčky.

Pri perníkoch, teplom vianočnom punči a slovenských koledách sa nám spolu pracovalo veľmi dobre. Ako vždy, aj teraz sme odchádzali domov s dobrou náladou a nádhernými vlastnými výrobkami.

<http://slovincinamun.caesar.sk/>

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V NEW YORKU

Aj v našej škole v New Yorku víťame 6. decembra Mikuláša a čerta.

A potom, o dva týždne, sa opäť všetci stretneme na Vianočnej besiedke, kde pred početným obecnstvom:

- zaspievame krásne koledy,
- zavinšujeme vianočné a novoročné vinše.

Následne sa venujeme vianočným aktivitám:

- zdobeniu perníčkov,
- vyrábaniu ozdôb na stromček,
- spisovaniu prianí a spájaniu ich do reťaze prianí, ktorou potom ozdobíme stromček.

Snažíme sa zachovávať tradíciu slovenských Vianoc.

Deti sú v krojoch a darčeky im pod stromček vždy prinesie Ježiško.

Atmosféra je vynikajúca.

Deti sa tešia a my, učitelia spolu s rodičmi tiež.

Je pre nás každý rok nesmierne dôležité, aby sme deti viedli k slovenským vianočným zvykom.

Šťastný rok 2015

Happy New Year 2015

<http://www.czechslovakculturalcenter.org/>

V našej škole každý rok privítame Mikuláša

Zaspievame mu a zatancujeme.

Mikuláš našim žiačikom rozdá mikulášske balíčky a rozpovie im príbeh jeho života

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V PARÍŽI

Aj tohtoročný šiesty december bol pre našu Slovensku škôlku a školu pri SKM v Paríži veľmi významný. Tradične bol venovaný oslave sviatku svätého Mikuláša.

Začali sme úvodnou detskou svätou omšou priamo na mieste. Na záver svätej omše prišiel dlho očakávaný a spomínaný Mikuláš s plným košom darčiekov. Za účasti Mikuláša, rodičov a pána riaditeľa Slovenského inštitútu v Paríži pána Daniela Jurkoviča, ktorý nás poctil svojou návštevou, deti predviedli pripravený program.

Báseň na úvod, ľudový tanec, básničky v podaní našich prváčikov, ako aj krátku dramatizáciu rozprávky O repke, ktorou sme zakončili oficiálnu časť programu. Deti boli následne dodatočne obdarené hodnotnými knihami, ktoré sme získali za pomoci úradu Slovákov žijúcich v zahraničí. Nasledovalo konviviálne spoločné občerstvenie pre všetkých, počas ktorého boli deťom a ich rodičom ponúknuté kreatívne ateliéry. Deti si mali možnosť vyskúšať zdobenie medovníčkov, vytváranie stromčeka z rôznych materiálov a naši najmenší nalepovali ozdoby na vystrihnutý stromček.

Prežili sme naozaj nezabudnuteľné chvíle. Touto cestou by som sa chcela úprimne poďakovať všetkým za spoločnú prácu. Pani učiteľkám, asistentkám, vdp. pánovi farárovi, mamičkám, ktoré sa zapojili do prípravy ateliérov a taktiež všetkým rodičom, ktorí prispeli svojim občerstvením k tomu, aby sviatok svätého Mikuláša hlboko slávený ďaleko na Slovensku ostal v srdiečkach a spomienkach našich deťoch. Tak ako už v spomínanej hranej rozprávke všetci zapojení spoločnou prácou dospeli k úspešnému záveru som presvedčená o tom, že aj naše dielo Slovenskej škôlky v Paríži, spoločným pričinením všetkých bude jedným z nádherných diel. Oslava sviatku svätého Mikuláša 6.12.2014 to potvrdila.

Betka de la Bouvrie

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V REYKJAVÍKU

Za siedmimi horami a siedmimi dolinami, blízko polárneho kruhu, obmývaný Atlantickým oceánom nachádza sa ostrov. A nie hocijaký. Ale zázračný. ISLAND. Ostrov ohňa a ľadu. Miesto, ktoré ešte stále obývajú elfovia, trolovia a škriatkovia. Krajina, ktorá je zdobená vodopádmi, gejzírmami, sopkami, ľadovcami či polárnou žiarou. Medzi mnohými zvieratami ako kone, ovce, veľryby či kosatky tu žije vták Puffin. Na prvý pohľad obyčajný, no v skutočnosti výnimočný. A tomu úžasnému tvorovi sa pred 2 mesiacmi prihodilo niečo veľmi zaujímavé....

Izidor, 6, Reykjavik

Viktória, 9 Reykjavik

Len tak si letel ponad Reykjavík a zazrel tam niekoľko deti zo Slovenska, kade tade roztrúsených po celom okolí. Nepreletel ani 10 km a zrazu zbadal mladú učiteľku, ktorá sem priletela za pracou au - pair. Videl ako veľmi by chcela znovu učiť a tak dostal famózný nápad. Zvolal všetkých svojich kamarátov a dali sa do práce. Hľadali, vymýšľali, húdali až sa im to nakoniec podarilo.

Našli organizáciu Móðurmál, ktorá umožňuje učiť menšinám svoj rodný jazyk. Medzi mnohými národnosťami našli aj Českú školu a dve skvelé učiteľky Zdenku a Renátku. Potom to už bola hračka. Zorganizovali náhodné stretnutie, rozhodili kontakty a bolo. A tak mladá učiteľka Kristína s pomocou a obrovskou podporou Českej školy založila na Facebooku skupinu, popridávali sa ľudia a 8.11. 2014 sa trieda v škole na Breiðholte naplnila slovenskou vravou. Toto bol začiatok krúžku "Slovenčina pre deti na Islande" :)

Jednoduché, čo povieť? Niekedy stačí iba chuť učiť, správni ľudia, srdečnosť a otvorenosť rodičov a detské iskričky radosti v očiach. Takto neuveriteľne sa to všetko začalo a neuveriteľne krásne pokračuje a dúfam, že aj pokračovať bude. Tak, aby ste vedeli soboty v čase od 10.00 do 11.30 sú na Islande vždy v réžii slovenčiny :

Máni, 6 a Aníta, 9, Reykjavík

Sára, 4, Reykjavík

Zatiaľ sme mali ani nie 10 hodín, no deti už samostatne spievali *Hlava, ramená, kolená, palce* či *Keď si šťastný*. A my sme šťastní. Pretože aj keď fungujeme len 2 mesiace, ešte stále všetko robíme na kolene a v behu, naša práca sa nám darí. Snažíme sa o granty, o akúkoľvek podporu a verím, že už čoskoro sa nám otvoria aj tieto brány. Mame totiž úžasný základ: dobre a šikovné deti, srdečných rodičov a oporu v Českej škole.

To, že sme mali iba zopár hodín nám nebráni v tom, aby sme sa už vedeli pozdraviť či povedať, ako sa máme. Každý týždeň sa s chuťou púšťame do novej krajiny slov, ktorá nám odhaľuje svoje krásy. Zatiaľ je najčastejšie slovo NEROZUMIEM :D, ale pomaličky sa učíme predstaviť sa, jednotlivých členov rodiny, čísla, rôzne druhy ovocia.

Držíme sa slovenských tradícií a tak aj Sv. Mikuláš prišiel medzi nás. Osobne to nestihol a tak sladké prekvapenie pre naše šikovné deti poslal po pani učiteľke.

Deti boli nadšené a tak sme nášmu Mikulášovi tam niekde do oblakov spievali všetko, čo sme sa stihli naučiť, aby vedel, akí sme vďační.

O vianočnú náladu sme sa podelili s Českou školou, kde sme si zaspievali Roľničky - najskôr v slovenskej a potom v českej verzii :)

Radosť
a dobrá nálada
bola všade navôkol :)

Zo Slovenska prišla som sem,
splniť si svoj veľký cestovateľský sen.
Nenachádzam na to dosť slov,
ako opísať tento úžasný ostrov.
Je to skrátka nádhera:
sopky, gejzíre, jazerá.
Ďalší môj sen, to je škola!
Osud či (snád') náhoda to bola:
stretnúť "správnych" v pravý čas,
pred tabuľou stojím zas.
Budeme sa spolu učiť,
kresliť, spievať, čítať, cvičiť.
A tak dúfam, že sa nám podarí,
mať slovenčinu v malíčku do jari :)

Ako poďakovanie za všetko čo, pre nás urobil náš kamarát Puffin, sme si ho vybrali aj za nášho maskota a spoločníka, ktorý nás bude po celý čas sprevádzať.

Spoločne sa tešíme na ďalšie stretnutia a na všetky nové pesničky, básničky a kopec slov, ktoré sa už tešia ako nám naskáču raz- dva do hlavy.

Taktiež sa tešíme na všetkých Vás! Na to, ako si budeme o vás čítať a ako si spoločne budeme vymieňať zážitky.

Kristína a "Puffini" :)

www.modurma.com/slovak-slovakiska/

učiteľka Kristína :)

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V STOCKHOLME

Vo Švédsku nemá sviatok sv. Mikuláša žiadnu tradíciu. Švédske deti tento sviatok neoslavujú. Významným sviatkom pre deti v adventom období je sviatok sv. Lucie, ktorý sa oslavuje 13. decembra.

V každej škole, a aj v niektorých zamestnaniach, sa skoro ráno robia vianočné sprievody Lucie, kde sa spievajú vianočné koledy. Na čele sprievodu je „veľká Lucia“, ktorá má na hlave korunu so sviečkami – pravými alebo elektrickými. Je oblečená v bielej košeli s červenou stuhou ako opasok.

Za veľkou Luciou nasleduje jej sprievod – malé Lucie, ktoré sú oblečené a v rukách majú sviečky. Chlapci v sprievode majú na hlave vysoký papierový klobúk so zlatou hviezdou. V ruke držia ďalšiu zlatú hviezdu na palici. Lucia ponúka sladké koláčiky z kysnutého cesta – perníčky.

Slovenské deti však spolu s českými deťmi sviatok sv. Mikuláša oslavujú. Je to česká tradícia, na ktorú príde Mikuláš spolu s anjelom a čertom, ktorí rozdávať sladké čokoládové darčeky. Deti majú v tento večer rôzne aktivity, súťaže, počas čakania na Mikuláša. Spievajú pesničky, súťažia v tancovaní s rodičmi alebo bez. Je to taký voľný podvečer plný hudby, zábavy a dobrej nálady.

V domoch väčšiny Slovákov deti vyčistia svoje čižmičky a dávajú ich do okien. Dobrým deťom čižmičky naplní Mikuláš sladkými darčekom.

Darčeky nosia na Vianoce vianočný škriatok Totem, ktorý je vlastne takou kombináciou škriatka, Santa Clausa a Mikuláša. Obyčajne zabúcha večer na dvere a hľadá poslušné deti, ktoré obdaruje. Tradičným vianočným materiálom na výrobu ozdôb je slama. Na vianočných trhoch sa vyrábajú sviečky, pečú perníky a z slamy sa vyrábajú kozy.

Šťastný Nový rok 2015.

SLOVENSKÝ MIKULÁŠ V KANADE

Každoročne už tradične slovenské školy, slovenské kostoly a slovenské spolky v Kanade usporiadajú vianočné programy Spojene s príchodom Mikuláša. Deti recitujú, spievajú, tancujú a radujú sa z darčiekov.

Tento rok sa na Mikulášovi organizovanom organizáciou "KW Czechs and Slovaks" zúčastnilo viac ako 90 detí. Bolo krásne vidieť toľko detí, rodičov a prarodičov sa stretnúť a pokračovať v tejto dlhoročnej tradícii. Deti z českej a slovenskej školy zaspievali tradičné Vianočné pesničky a všetci spolu sa tešili na príchod Mikuláša, anjela a čerta. Nechýbali ani domáce vianočné koláčky, ktoré napiekli domáce mamičky a babičky.

Viac informácií o akciách našej komunity sa dozviete na našej webstránke www.kwczechsandslovaks.com <<http://www.kwczechsandslovaks.com>>

Blanka Michale, St. Francis Campus,
154 Gatewood Rd., Kitchener

Prvé stretnutie

Všetky bábiky od pani výtvarníčky Aničky ležali v prútenom košíku v obchode na pulte a čakali, kedy príde nejaké dievčatko alebo chlapec, ktorý by si ich zobral domov. Tak veľmi sa tešili na cestu do Bratislavy. Tešili sa na to, kedy už budú v hračkárstve. S mamičkou sa rozlúčili so slzami v očiach, ale napriek tomu s veľkou nádejou, že idú domov. Že nájdu svoju detskú izbu a svoje dieťa. Ale namiesto hračkárstva, ležia teraz na pulte predajne suvenírov v centre Bratislavy a čakajú. Na koho vlastne čakajú? Posledné iskričky nádeje sa im vytrácajú z vyšívanych očí. Červené nitky na ich tvárach sa už dávno nesmejú. Ach, suvenír má veru ťažký život. Nie je určený na hranie, ani do detskej izby. Ktovie, kde tieto bábiky skončia. Na zaprášenej policike medzi ostatnými suvenírmi? V tme, v zatvorenej krabici pod posteľou, kde ich nikto nehľadá? Alebo ako prívesok na kľúčoch? Nikto sa nehrá so suvenírom, nikto ho v spánku nepritúli. Nikto mu nezverí svoje tajomstvá, obavy z nočných strašidiel, či svoje priania a túžby. Suvenír – to nie je hračka, ani kamarát. Suvenír to je iba zabudnutá a odložená spomienka z dovolenky.....

Pani učiteľka Kristínka vošla do ďalšieho obchodu. Už ju bolia nohy. Chodí a hľadá celý deň. To predsa nie je možné. Obehla už všetky hračkárstva a nenašla nič. Vôbec nič, čo by sa jej páčilo. Žiadne plyšové hračky, ktoré by boli typické pre Slovensko – žiaden Jánošík, Janko Hraško, alebo Meduška, žiaden Osmijanko či vrabec Čin-Čin. Vôbec nič. Nič typicky slovenské. Obchody sú plné hračiek z amerických rozprávok. V regáloch sedí aj český krtko a kamaráti Pat a Mat – je ich toľko, že by sme sa s nimi mohli ohadzovať. Pani učiteľka si zavzdychá: „Posledný obchod. Posledná nádej. Zajtra odchádzam so Slovenska. A asi bez darčeka.“

V obchode prechádza pohľadom po všetkých regáloch, nakukne do každej krabice, do každého kúta. Nič. Pani predavačka sa na ňu usmeje a opýta sa: „Našli ste niečo, čo sa Vám páči? Môžem Vám nejako pomôcť? Čo presne hľadáte?“ Pani učiteľka Kristínka sa usmeje, pristúpi bližšie k pulte a odpovie: „Viete, som učiteľka slovenčiny a hľadám nejaký darček pre naše slovenské deti, ktoré žijú v zahraničí. Malo by to byť niečo, čo by im pripomínalo Slovensko. Kamarát, ktorý by mal chuť veľa cestovať a navštíviť všetky naše deti. Nieкто, kto je odvážny, kto sa nebojí tmy, lebo bude cestovať v balíku. A zároveň nieкто, kto má chuť písať ostatným deťom o tom, čo tam videl a zažil. Bola som už vo všetkých obchodoch v meste a prezrela som aj všetko, čo tu máte. Ale ani u vás som nič nenašla.“

Pani predavačka sa usmiala, natiahla ruku k prútenému košíku, ktorý bol pred pani učiteľkou na pulte a povedala: „Našla som pre vaše deti malé bábiky v krojoch, podľa mňa sú veľmi milé. Je to presne to, čo hľadáte?“ Pani učiteľka Kristínka sa pozrela tým smerom, tiež sa usmiala a prikývla.... Vyšívané očka sa rozžiarili a dve červené nitky zmenili podobu – odpovedali písmenom U.

Naši cestovatelia sa predstavujú

Janka

Volám sa Janka. Janka sa volám preto, že keď ma moja mamička, pani výtvarníčka Anička, došila, povedala: „Jaj, ako pekne si sa mi podarila. Si presne ako tvoje sestričky, ktoré som ušila už včera. Ste presne také isté – celkom rovnaké. Tak ako Janka a Danka z rozprávkovej knižky od tety spisovateľky Márie Ďuríčkovej: „Danka má oči celkom ako Janka, hnedé a veselé ani gaštančeky. A Janka má vlasy celkom ako Danka... Danka a Janka sa rovnako obliekajú. Danka má vždy ten istý kabátik ako Janka a Janka také isté šaty ako

Danka...Aj čiapky a topánky majú vždy rovnaké. Keď idú po ulici, každý sa zastaví:Ktorá je Danka a ktorá je Janka?“ Mamička – pani výtvarníčka Anička – povedala: „Janka, ty si ako tvoje sestričky a ste všetky navlas rovnaké.“ A čo robím najradšej? Veľmi rada píšem a maľujem. Z našej cesty okolo sveta napíšem do denníka vždy to, čo ma zaujme, čo sa mi bude páčiť alebo aj nepáčiť na návšteve u detí. A namaľujem k tomu aj pár obrázkov. A teraz si na rade ty, Maťko. Pekne sa predstav.

Maťko

Volám sa Maťko a som Jankin braček. Moja mamička, pani výtvarníčka Anička, ma ušila skôr, ako Janku. Preto som od nej starší, síce iba o pár hodín, ale aj to sa predsa počíta. Keď som sa narodil, mamička povedal. „Ako pekne si sa mi vydaril. Ozajstný valach je z teba. Biela košeľa, širák - presne ako Maťko a Kubko v rozprávke Mariany Grznárovej. Ale ty si Maťko.“ Kubko to je ten, čo „mu vyhladne o nejaké to škvíkanie v bruchu skorej, ako Maťkovi.“ Lebo ten, čo „brušisko má, ani čoby riadny vahan schovával

pod košeľou, je Jakub. A Matej je zas ten dlhý, čo sa zabudne prikriť, keď sa vracia domov a zakaždým čelom do verají tresne. Ale, že sa spolu ráčia a nejedno leto už vedno po kopcoch preskakali, nuž len sa pekne Kubkom a Maťkom zovú...“ Takže ja som preto Maťko, lebo nemám až tak veľmi vypchaté brucho. A čo robím najradšej? Čítam. Čítam všetko, čo sa len čítať dá – knihy, noviny, plagáty, dokonca aj nápisy na obchodoch a aj písmenkovú polievku. Najradšej ale čítam cestopisy. To sú knihy, kde autor opisuje príbehy, dojmy a zážitky z ciest. Preto sa teším, že aj ja som teraz takýmto cestopiscom. Z každej mojej cesty napíšem príbeh. A tento môj výlet zdokumentujem aj peknými fotografiami.

Pani učiteľka Kristínka sa usmiala na bábiky, popriala im šťastnú cestu a vložila ich do krabice. Krabicu opatrne zatvorila.

...tma....

...úplná čierno-čierna tma...

Bábiky sa ale neboja. Tešia sa. Tisnú sa k sebe, snívajú a do uška si šepkajú, ako ich asi privítajú deti ich prvej návšteve.

...tma....

...tma čierna ako uhlie....

„Ktovie, kam nás teraz pošlú a aké tam budú deti. Budú tam vôbec nejaké deti? Už aby sme boli na mieste,“ pomyslia si naši malí cestovatelia.

...tma....úplná čierno-čierna tma...

Všetky príbehy a denník z našich výletov nájdeš v našej rubrike **Zápisník cestovateľov** na webstránke časopisu.

Tešíme sa na teba

Janka a Maťko

Vysvetlivky k textu:

Pult – stolík v obchode, na ktorom je pokladňa

Ráčia sa spolu – kamarátia sa

Regál – poličky v obchode

Širák – klobúk

Vahan – drevená nádoba alebo koryto

Valach – pastier oviec

Vedno - spolu

Veraje – rám dverí

Zovú – volajú

Citácie v texte z kníh:

Grznárová, M.: Maťko a Kubko, Mladé letá, 1985. 66-113-85. s. 6

Đuričková, M.: Danko a Janka. Mladé letá, 2010. ISBN 978-80-10-01809-3. s. 6

Vianoce v Mníchove

Veľa Slovákov žijúcich v zahraničí prichádza práve na Vianoce za svojimi rodinami na Slovensko. No veľa z ich zostáva na tento sviatok v zahraničí. Redaktorka Slovenského rozhlasu a Rádia Slovakia International pani Inga Slanínková sa s niektorými z nich porozprávala o tom, ako prežívajú Vianoce Slováci v Mníchove.

Akademického maliara Jána Mráza poznajú Slováci z Mníchova nielen ako húževnatého organizátora spolkového života, iniciátora zájazdov za slovenskou gotikou, či maliara portrétov, hudobníka a fujaristu, ale aj ako autora slovenských kolied. Spolu ich napísal 300. Niektoré z nich si do svojho repertoáru vybral aj známy slovenský huslista Miroslav Dudík, ktorý ich vydal na CD pod názvom „Na Vianoce Mráz príde“.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/70748/na-vianoce-mraz-pride>

V centre Bavorska, v Mníchove sa početná slovenská komunita stretáva počas vianočných sviatkov na slovenských bohoslužbách v kostole sv. Štefana a v adventnom období aj na podujatiach Slovenskej katolíckej farnosti, Slovensko nemeckého kultúrneho klubu, či na podujatiach tamojšej slovenskej školy a škôlky. V škole učí aj Jarmila Buchová, ktorá sa s rodinou presťahovala do Mníchova pred 7 rokmi. Zaujímalo nás, či si vianočné zvyky z rodného Vranova nad Topľou priniesla aj do Mníchova.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/70768/juska-z-mnichova>

Slováci sa nestretávajú len v kostoloch, ale aj na farnostiach. Jednou z nich je aj Slovenská katolícka farnosť v nemeckom Mníchove. Patrí k tým starším, veď vyše 60 rokov prispieva k duchovnej starostlivosti Slovákov v Bavorsku. Vede ju farár Rudolf Maslák, ktorý hovorí o slovenských Vianociach v Mníchove:

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/70769/slovenske-vianoce-v-mnichove>

MEDZINÁRODNÁ KUCHYŇA :

Štedrý večer - na Slovensku

Každá slovenská rodina má na Štedrý večer, 24.12., svoje zvyky a aj svoju vlastnú tradíciu, z generácie na generáciu dedenú večeru. Na hodine Slovenčiny v Mníchove sme so štvrtákmi robili „výskum“ na tému: **tradičná slovenská vianočná večera**. Tu je zhrnutie našich zistení:

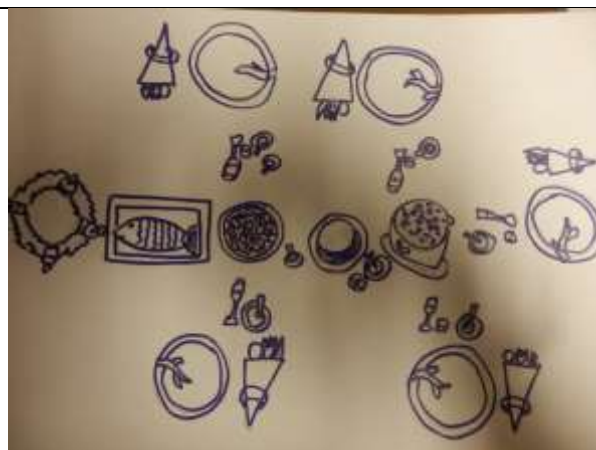
- celodenný pôst dodržiava väčšina slovenských rodín. Pôst sa spája s poverou, že iba ten, kto má prázdne brucho uvidí večer behať zlaté prasiatko. Vydržať je potrebné až do chvíle, kým sa na oblohe neobjaví prvá hviezda,
- kresťanské slovenské rodiny idú v tento deň do kostola – niektorí aj na polnočnú omšu,
- naše staré mamy dávali pod obrus kovové mince a šupinky z kapra – aby mala rodina v budúcom roku dostatok peňazí,
- na stole by sa malo objaviť všetko, čo sa v predchádzajúcom roku na poli a záhrade urodilo – aby toho bolo dostatok aj na budúci rok,
- z každého jedla sa musí ochutnať,
- v niektorých rodinách sa prestiera jeden tanier navyše – pre chudobného alebo počestného, ktorý by do rodiny zavítal.

Predjedlo:

- oplátky, ktoré sa jedia s medom a cesnakom,
- kúsok z jablka, ktoré rozkrája otec a podá každému členovi rodiny,
- kúsok z jedného vlašského orecha.

Polievka – rôzne možnosti:

- kapustnica: kyslá kapustová polievka s hríbkami, údeným mäsom a klobásou,
- na východe: Juška – polievka zo šťavy z kyslej kapusty s hríbkami, klobásou a údeným mäsom,
- šošovicová polievka so sušenými slivkami – deti musia zjesť čo najviac šošovic, pretože kto koľko šošovice zje, toľko peňaztekov na budúci rok dostane

Hlavné jedlo:

- zemiakový šalát podľa rodinnej receptúry,
- ryba – zvyčajne vyprážaný kapor.

Sladké jedlo – to isté iba má rôzne názvy:

pupáky, bobal'ky, opekance s makom: kúsky upečeného kysnutého cesta poliate maslom a posypané práškovým cukrom a makom (alebo orechmi).

Žiaci 4.A, Mníchov <http://slovincinamun.caesar.sk/>

Ceruzky vo svete

Číslo 1/2015

**Časopis pre slovenské deti žijúce
v zahraničí**

Šéfredaktorka:

Jarmila Buchová, Nemecko

Redakčná rada:

Betka De la Boure, Francúzsko,
Kristína Domáňová, Island,
Dana Klampárová, Anglicko
Karin Košťalová, Anglicko
Inga Sivčová-Kuzma, USA
Inga Slaninková, Slovensko
Mária Pacharová, Írsko
Monika Polakovičová, Anglicko
Darina Schartman, Švédsko
Daamara Smallev. Anglicko

Vydali: slovenské vzdelávacie centrá v zahraničí

(západná Európa a zámorie)

11. január, 2015